

Lovforslagslag nr. L 120. Fremsat den 15. marts 1984 af miljøministeren

Forslag

til

Lov om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker

§ 1. Elforsyningsvirksomheder, der har bevilling efter lov om elforsyning, skal hvert år udarbejde en fælles redegørelse indeholdende de oplysninger, der er nødvendige til vurdering af udviklingen i den samlede udledning af svovldioxid fra kraftværkerne, herunder oplysninger om forventet indkøb og forbrug af brændsel samt om etablering af røggasafsvovlingsanlæg på virksomhedernes kraftværker.

Stk. 2. Redegørelsen indsendes hvert år senest den 1. april til energiministeren. I 1984 indsendes redegørelsen dog senest den 1. oktober.

§ 2. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal hvert år udarbejde en fælles redegørelse for den samlede udledning af svovldioxid fra virksomhedernes kraftværker i det nærmest forudgående kalenderår.

Stk. 2. Redegørelsen skal indsendes til miljøministeren senest den 1. maj hvert år, første gang den 1. maj 1985.

§ 3. Miljøministeren kan træffe nærmere bestemmelser om udarbejdelsen og indholdet af de redegørelser, der er nævnt i § 1 og § 2.

§ 4. Miljøministeren fastsætter senest den 31. december 1984 den maksimale mængde svovldioxid, der samlet årligt må udledes fra virksomhedernes kraftværker i årene 1986-90. Endvidere fastsættes en foreløbig grænse for udledningen i årene 1991-94.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter efter

1984 hvert år senest den 1. juli den maksimale mængde, som nævnt i stk. 1, 1. punktum for yderligere et år. Tilsvarende fastsættes den foreløbige grænse, som nævnt i stk. 1, 2. punktum for yderligere et år.

Stk. 3. Ændres de forudsætninger, der har ligget til grund for en afgørelse efter stk. 1, 1. punktum eller stk. 2, 1. punktum, væsentligt, kan miljøministeren ændre afgørelsen.

§ 5. Miljøministeren træffer afgørelse i medfør af § 4 efter forhandling med energiministeren og de elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1.

§ 6. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal efter anmodning give miljøministeren alle oplysninger, der har betydning for vurderingen af den stedfundne svovlforurening fra virksomhedernes kraftværker.

§ 7. Miljøministeren kan bemyndige miljøstyrelsen til at udøve de beføjelser, der er i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til en bemyndigelse efter stk. 1.

§ 8. Miljøministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 9. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Indledning

Nærværende lovforslag fremsættes som et led i en række initiativer til begrænsning af luftens indhold af svovldioxid.

Svovldioxidforurening kan efter gældende lovgivning reguleres dels i medfør af miljøbeskyttelsesloven (lov nr. 372 af 13. juni 1973, som bekendtgjort ved lov bekendtgørelse nr. 663 af 16. december 1982), dels i medfør af lov nr. 135 af 26. april 1972 om begrænsning af svovlindhold m.v. i brændsel.

Miljøbeskyttelsesloven indeholder bl.a. hjemmel til, at der i konkrete afgørelser truffet i 1. instans af kommunalbestyrelser og amtsråd kan stilles krav om foretagelse af forureningsbegrænsende foranstaltninger. Sådanne krav, der kan stilles også med henblik på begrænsning af svovldioxidforurening, fastsættes til eksempel i forbindelse med godkendelse af særligt forurenende virksomheder i medfør af lovens kapitel 5. Miljøministeren vil endvidere i medfør af bemyndigelser i lovens §§ 6 og 8 kunne fastsætte generelle regler, der tager sigte på at begrænse udledning af forurenende stoffer (herunder svovldioxid). Med hjemmel i § 8 er således udstedt bekendtgørelse nr. 119 af 24. marts 1983 om grænseværdier for luftens indhold af svovldioxid og svævestøv.

Loven om begrænsning af svovlindhold m.v. i brændsel bemyndiger miljøministeren til at fastsætte begrænsninger i brændsels indhold af svovl og andre stoffer, der kan bevirke luftforurening. I medfør af loven er udsendt bekendtgørelse nr. 436 af 25. august 1976 om begrænsning af svovlindhold i olier til fyrings- og transportformål. Bekendtgørelsen fastsætter en række nærmere angivne grænseværdier for det maksimale indhold af svovl i henholdsvis fyringsgasolie og fuelolie.

For at styrke bekæmpelsen af den langtransporterede luftforurening har miljøministeriet fundet det hensigtsmæssigt at supplere de eksisterende bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven og i lov om svovlindhold i brændsel med dette lovforslag.

Luftforureningens skadelige indflydelse over lange afstande, herunder svovldioxidforureningen

fra kul og olieanvendelse, vurderes i internationalt sammenhæng som et forureningsproblem, der kan få et omfang truende for miljøet.

Danmark har bl.a. i EF og FN's økonomiske kommission for Europa (ECE) søgt at fremme et nordisk forslag om at nedsætte svovldioxidudledningen i perioden 1983-93 med 30 pct. i forhold til 1980-udledningen. For Danmarks vedkommende ville dette indebære en nedsættelse af den totale danske svovldioxid-udledning fra 437.000 tons/år (1980 niveau) til 306.000 tons/år i 1993.

Den danske regering udarbejdede i 1981 en energiplan. I denne plan pegedes på, at den forventede udvikling i energiforbruget, specielt elforbruget, kunne indebære, at en årrækkes gunstige udvikling i svovldioxid-udledningen i løbet af nogle år ville blive afløst af stigende svovldioxidudledninger som følge af et stigende energiforbrug. Specielt måtte en øget anvendelse af kul og olie give anledning til bekymring, bl.a. med hensyn til svovldioxidforurening. Bl.a. som følge af ændrede forventninger til det gennemsnitlige svovlindhold i de anvendte kul viser beregningerne imidlertid i dag et lavere niveau for svovldioxid-udledningen og en mindre stigningstakt end beregnet i Energiplan 81.

For at sikre en fortsat gunstig udvikling i miljøbelastningen fra energiforbruget samt ud fra et ønske om fra dansk side at fremme de internationale bestræbelser på at nedbringe luftforureningen, bad miljøministeren i juni 1982 miljøstyrelsen om at nedsætte et udvalg - forsøringsudvalget - med henblik på at belyse miljømæssige problemer i forbindelse med energiproduktion med kul og olie.

II. Forsøringsudvalgets arbejde

Miljøstyrelsens forsøringsudvalg fik for det første til opgave at belyse, hvorledes der kan fastsættes krav og/eller retningslinier vedrørende emissionsbegrænsende foranstaltninger på kraftværker, kraftvarmeværker og større industrianlæg for så vidt angår svovldioxid og kvælstofoxider.

For det andet fik udvalget til opgave at belyse de langsigtede muligheder for deponering af flyveaske og afsvovlingsprodukter.

Miljøstyrelsen har varetaget formandskabet for udvalget som i øvrigt har bestået af repræsentanter fra:

Energiministeriet, Udenrigsministeriet, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Hovedstadsrådet, ELSAM, ELKRAFT, Fredningsstyrelsen, Planstyrelsen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Industrirådet og Danske Elværkers Forening.

Udvalget har afsluttet sit arbejde med afgivelse af rapporten: »Miljø og Energi« offentliggjort den 27. januar 1984.

Udvalget har i rapporten beskrevet forsøringsproblematikken, som den tegner sig i dag, herunder de økologiske skader, materialenedbrydninger og de sundhedsmæssige virkninger af luftforureningen med svovldioxid og kvælstofoxider.

Det konkluderes, at udsendelsen af svovldioxid og kvælstofoxider fra danske kilder især bidrager til forurening af søer og vandløb i det midtsvenske område og i mindre grad i Sydnorge. Forsuringen medfører samtidig korrosionsskader og andre materialeskader i Danmark.

På baggrund af de konstaterede skader på søer og vandløb i en række lande og luftforureningens bidrag til nedbrydning af forskellige materialer samt under hensyn til usikkerheden omkring luftforureningens bidrag til skader på skovene, specielt i Mellemeuropa, har udvalget fundet, at der generelt bør tilstræbes en reduktion i udsendelsen af de stoffer – herunder svovldioxid og kvælstofoxider – der er eller kan være årsag til skaderne.

Udvalget har i denne sammenhæng vurderet forskellige muligheder for at reducere udsendelsen af svovldioxid og kvælstofoxider fra danske kilder, idet man samtidig for svovldioxids vedkommende på baggrund af tre beregningseksempler (scenarier) har vurderet de samfundsmæssige konsekvenser af forskellige foranstaltninger.

Herudover har udvalget behandlet spørgsmålet om anvendelse og deponering af flyveaske og restprodukter fra afsvovlingsanlæg.

Udvalget har fundet, at så store mængder af restprodukterne som overhovedet muligt bør anvendes til nyttiggørelse. I midten af 1980'erne forventes det, at mellem 200.000 og 400.000 tons flyveaske pr. år skal bortskaffes ved deponering, men der kan blive behov for yderligere at deponere op til 700.000 tons afsvovlingsprodukter pr. år ved udgangen af dette århundrede, såfremt der træffes beslutning om at afsvoвле røggassen fra de danske

kraftværker. Som deponeringsform for disse restprodukter har udvalget prioriteret kystnære landdepoter højt.

På denne baggrund er udvalget fremkommet med en række anbefalinger om foranstaltninger til begrænsning af svovldioxid og kvælstofoxider samt anbefalinger i relation til problemer omkring anvendelse og deponering af flyveaske og restprodukter fra afsvovlingsanlæg.

III. Forsøringsudvalgets anbefalinger vedrørende svovldioxid

Med henblik på at begrænse udledningen af svovldioxid anbefaler udvalget, at

- svovlindholdet i gasolie reduceres til max. 0,3 pct. med virkning fra 1. januar 1986,
- svovlindholdet i fuelolie reduceres til max. 1,5 pct. med virkning fra 1. januar 1986,
- der fastsættes en øvre grænse for svovl i kul til andre end kraftværkerne på 1,2 pct. med virkning fra 1. januar 1986,
- kraftværkernes SO₂-emission holdes inden for en samlet mængde, der foreløbig frem til 1989 fastsættes til 215.000 ton pr. år,
- kraftværkernes emission i 1995 reduceres til den mængde, der sammen med de forventede emissioner fra andre sektorer i alt giver max. 300.000 ton,
- der med henblik på overholdelse af den fastsatte samlede emissionsmængde i 1995 på et senere tidspunkt beslutes, at installere røggasafsvovlingskapacitet på det nødvendige antal anlæg samt, at der snarest tages initiativ til opførelse af et fuld skala røggasafsvovlingsanlæg i hvert af de to elproduktionsområder med henblik på idriftsættelse omkring 1990,
- der træffes beslutning om anvendelse og deponering af restprodukterne fra røggasafsvovlingsanlæg inden udgangen af 1985, dvs. der skal på dette tidspunkt være sikkerhed for, at der, inden anlæg skal idriftsættes, kan realiseres en tilfredsstillende løsning på restproduktproblemet.

Udvalget har endvidere anbefalet, at styringen af kraftværkernes svovldioxidudledning fremover tilrettelægges således, at der til stadighed er truffet konkret beslutning om de maksimale svovldioxidudledninger for nærmeste 5-6 år, samt at der foreligger en sådan afklaring af målsætninger for de efterfølgende 4-5 år, at dette vil muliggøre en samtidig planlægning af el-udbygningen og udbygningen af anlæg til røggasafsvovlingsanlæg.

Gennemførelsen af de nævnte foranstaltninger og målsætninger må, efter udvalgets opfattelse,

løbende vurderes i lyset af den internationale udvikling og den viden, der erhverves gennem en bevidst forsknings- og udviklingsindsats vedrørende sammenhængen mellem energi og miljø.

Udvalget påpeger, at de pågældende foranstaltninger blandt andet må ses på baggrund af ønsket om at bidrage til begrænsning af den globale svovlemission og en forventning om en tilsvarende udvikling på internationalt niveau, først og fremmest i EF-landene og i de nordiske lande. Skulle den forventning vise sig ikke at holde stik, finder udvalget, at det til den tid må bero på en selvstændig vurdering, hvorvidt og i hvilket omfang Danmark ensidigt skal gennemføre foranstaltninger af den nævnte karakter.

Et mindretal i udvalget – Industrirådets repræsentanter – har med hensyn til emissionsbegrænsende foranstaltninger for svovldioxid henstillet, at man undlader yderligere restriktioner over for svær brændselolie før disse samtidig indføres i de øvrige EF-lande.

Udvalget har vurderet, at de sandsynlige omkostninger ved skærpelse af kravene til svovl i olie vil andrage ca. 200 mill. kr. pr. år fra 1986. Omkostningerne til reduktion af kraftværkernes svovldioxid-udledning vil – såfremt reduktionen opnås ved røgrønsning som forudsat i rapportens scenarioberegninger – stige fra ca. 100 mill. kr. pr. år i 1990 til ca. 400 mill. kr. pr. år i 1995. De samlede omkostninger for perioden 1986–95 kan således anslås til 3-4 mia kr. Under forudsætning af, at 1995-målsætningen på max. 300.000 ton svovldioxid pr. år fastholdes til år 2000, har udvalget beregnet de samlede omkostninger for perioden 1986–2000 til 6-7 mia kr. (Prisniveau 1983, dollarkurs 7,50).

Udvalget har peget på, at disse omkostningsoverslag er behæftet med den usikkerhed, der knytter sig til de i rapporten anførte forudsætninger, herunder blandt andet udviklingen i energiforbruget og i dollarkursen.

IV. Lovforslagets indhold

Nærværende lovforslag er et led i opfølgningen af forsøringsudvalgets anbefalinger samt af de initiativer og tilkendegivelser Danmark i international sammenhæng, er fremkommet med.

Miljøministeriet er enig i forsøringsudvalgets målsætning om, at den totale danske svovldioxid-udledning i 1995 under de af forsøringsudvalget anvendte forudsætninger blandt andet vedrørende den internationale udvikling skal være reduceret til max. 300.000 tons/år. Ministeriet deler endvidere udvalgets opfattelse med hensyn til, på hvilken

måde reguleringen af kraftværkernes svovldioxid-udledning mest hensigtsmæssigt kan tilrettelægges, idet det forudsættes, at elforsyningsvirksomhederne fortsætter og forstærker bestræbelserne på fremover at sikre brændselsforsyning med lavt svovlindhold. Det forudsættes endvidere, at forsøringsudvalgets anbefalinger vedrørende installering af røggasafsvovlingsanlæg gennemføres. I det omfang, der kan opnås en reduktion af svovldioxid-udsendelsen ved anvendelse af naturgas i stedet for kul, vil opførelse af afsvovlingsanlæg kunne reduceres tilsvarende.

Lovforslaget giver i øvrigt elforsyningsvirksomhederne en fleksibilitet med hensyn til måden, hvorpå reduktion af svovldioxidudledning skal gennemføres, herunder i hvilken grad det f.eks. skal ske ved anvendelse af naturgas, anvendelse af svovlfattige kul eller etablering af røggasafsvovlingsanlæg.

Med lovforslaget etableres en ordning, hvorefter miljøministeren efter forhandling med energiministeriet og elforsyningselskaberne skal fastsætte, hvor store mængder svovldioxid, der i de kommende år må udsendes fra kraftværkerne.

Med henblik på gennemførelsen af denne regulering indeholder lovforslaget bestemmelser, der forpligter elforsyningsvirksomhederne til at meddele miljøministeren og energiministeren de nødvendige oplysninger om den faktiske og forventede udvikling med hensyn til f.eks. elforbrug, svovldioxidudledning og etablering af røggasafsvovlingsanlæg.

Lovforslaget vil senest samtidig med fremsættelsen i folketinget blive sendt til EF-kommissionen til underretning i overensstemmelse med miljøinformationsaftalen af 1973. Miljøinformationsaftalen forudsætter ikke, at EF-kommissionen i sager af denne karakter skal fremsætte bemærkninger inden for en vis frist, der kan få indflydelse på folketingets arbejde.

V. Andre initiativer

Udover den regulering der med hensyn til kraftværkernes samlede svovldioxid-udledning vil ske med gennemførelsen af nærværende lovforslag, agter miljøministeriet i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger at udfærdige ændrede regler om svovlindhold i brændsel.

Dette vil ske i medfør af lov nr. 135 af 26. april 1972 om begrænsning af svovlindhold m.v. i brændsel og således, at der med virkning fra 1. januar 1986 sker en reduktion af grænsen for svovlindhold i gasolie til max. 0,3 pct., en reduktion af grænsen for svovlindhold i fuelolie til max.

1,5 pct. og således, at der fra samme dato fastsættes en øvre grænse for svovl i kul til andre end kraftværkerne på 1,2 pct.

Som anført i afsnit II har forsøringsudvalget endvidere behandlet problemerne omkring kvælstofoxider og deponering af flyveaske og afsvovlingsprodukter.

Med hensyn til *kvælstofoxider*, har forsøringsudvalget anbefalet, at der fastsættes et krav til kvælstofoxid-udledninger fra nye kraftværker på max. 400 mg/MJ som årsmiddelværdi.

Udvalget anbefaler endvidere, at kvælstofoxid-udledninger fra eksisterende kulstøvsfyrede grundlastværker begrænses gennem styring af forbrændingsprocessen, og at der tages initiativ til installering af måleudstyr på udvalgte værker.

Miljøstyrelsen vil tage kontakt med elværkerne og de kommunale organisationer med henblik på udarbejdelse af de nødvendige vejledninger om disse spørgsmål.

Med hensyn til deponering af afsvovlingsprodukter vil miljøministeriet følge udvalgets anbefaling om hurtigt at iværksætte yderligere undersøgelser til belysning af de miljømæssige forhold ved deponering af afsvovlingsprodukter.

Endvidere vil miljøministeriet hurtigst muligt tage kontakt med de kommunale organisationer om gennemførelsen af den nødvendige planlægning med henblik på udpegning af kystnære landdeponeringspladser.

Hensigten med disse initiativer er bl.a. at skabe sikkerhed for, at der inden udgangen af 1985 er fundet en tilfredsstillende løsning på anvendelse og deponering af restprodukterne fra de første røggasafsvovlingsanlæg, som anbefalet af forsøringsudvalget.

VI. Administrative og økonomiske konsekvenser

1. Statslige udgifter som følge af lovforslaget

Lovforslaget betyder nye statslige opgaver,

- dels som følge af, at miljøministeriet skal vurdere udviklingen af den samlede udledning af svovldioxid fra kraftværkerne, herunder oplysninger om forventet indkøb og forbrug af brændsel samt om etablering af røggasafsvovlingsanlæg,
- dels som følge af, at miljøministeriet skal fastsætte den maksimale mængde svovldioxid, der samlet årligt må udledes fra de af loven omfattede kraftværker i årene 1986 til 1990.

Det skønnes, at gennemførelsen af lovforslaget vil kræve to akademiske sagsbehandlere svarende til en merudgift på 356.000 kr. om året. Det øgede

ressourceforbrug som følge af lovforslaget vil blive søgt imødekommet inden for miljøministeriets rammer.

2. Udgifter i forbindelse med opfølgning af forsøringsudvalgets anbefalinger i øvrigt

Opfølgningen af forsøringsudvalgets øvrige anbefalinger vedrørende svovldioxidudledning sker ved ændring af den eksisterende bekendtgørelse, jfr. ovenfor under punkt V, om svovlindhold i olier. Dette forventes ikke at medføre forøget personaleforbrug.

Opfølgning af forsøringsudvalgets anbefalinger vedrørende udledning af kvælstofoxider vil ske gennem brændselstekniske foranstaltninger på de enkelte kraftværker.

Miljøministeriet vil endvidere udarbejde vejledende bestemmelser vedrørende udledning af kvælstofoxider. Dette forventes ikke at medføre forøget personaleforbrug.

De målinger af svovldioxid og kvælstofoxider, der er lagt til grund for udvalgets arbejde, er i vid udstrækning udført inden for rammerne af Det landsdækkende Luftkvalitetsmåleprogram, som imidlertid udløber i 1985. Programmet er i sin nuværende udformning finansieret dels gennem midler fra den kommunale momsfond, dels gennem kommunale og statslige midler. Bl.a. med henblik på fortsat efter 1985 at kunne føre kontrol med luftkvaliteten og emissionerne af svovldioxid og kvælstofoxider i Danmark vil det være nødvendigt ved udløbet af den eksisterende ordning at etablere en fortsættelse af måleprogrammet.

Udvalgets anbefalinger vedrørende deponering af afsvovlingsprodukter medfører, at der hurtigt skal iværksættes yderligere undersøgelser til belysning af de miljømæssige forhold ved deponeringen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

I bestemmelsen pålægges det elforsyningsvirksomhederne hvert år at udarbejde en samlet redegørelse, der indeholder oplysninger til brug for en vurdering af den forventede udledning af svovldioxid fra kraftværker.

Bestemmelsen gælder for elforsyningsvirksomhed, der er omfattet af § 3 i lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning, hvorefter elforsyningsvirksomhed fra produktionsanlæg med kapacitet over 25 megawatt kun må udøves efter bevilling givet af

energiministeren. Bestemmelsen omfatter således også kraftvarmeværker.

De oplysninger, der skal indgå i redegørelsen skal kunne danne grundlag for fastlæggelsen af grænsen for den samlede årlige udledning af svovldioxid i medfør af lovforslagets § 4, samt for vurderingen af om de påtænkte foranstaltninger på længere sigt vil sikre, at svovldioxidudledningen fra kraftværkerne begrænses i overensstemmelse med forsøringsudvalgets anbefalinger.

Det er hensigten, at den årlige redegørelse skal indeholde oplysninger om:

- forventet elproduktion
- forventet elforbrug
- forventet svovldioxidudledning
- forventet etablering og drift af røggasafsvovlingsanlæg og lignende forureningsbegrænsende foranstaltninger
- forventet fjernvarmeproduktion fra kraftværker
- forventede ændringer i kraftværkernes kapacitet (effekt)
- forventet brændselsindkøb og forbrug med angivelse af forventet svovlindhold i brændslet samt forholdet mellem anvendelse af olie og kul.

Det bemærkes, at en række af disse oplysninger i dag skal afgives med henblik på udarbejdelsen af udbygningsplaner i medfør af lov om elforsyning.

Med hensyn til etableringen af røggasafsvovlingsanlæg forudsættes det som nævnt i de almindelige bemærkninger, pkt. IV, at der, som anbefalet af forsøringsudvalget, for at opnå de nødvendige driftserfaringer, snarest tages initiativ til opførelse af et fuld skala røggasafsvovlingsanlæg i hvert af de to elproduktionsområder med henblik på idriftsættelse omkring 1990. Redegørelsen må således indeholde de nødvendige oplysninger om etableringen af disse anlæg.

For så vidt angår restproduktproblematikken henvises til de almindelige bemærkninger, punkt V, hvoraf det fremgår at ministeriet i nærmeste fremtid vil iværksætte yderligere undersøgelser til belysning af de miljømæssige forhold ved deponering af afsvovlingsprodukter.

Det nærmere omfang af de oplysninger, der skal indgå i redegørelsen vil i øvrigt kunne præciseres af miljøministeren, jfr. lovforslagets § 3.

Det er en selvfølge, at oplysningerne i redegørelsen om forventede indkøb af brændsel skal meddeles i en sådan form, at det nødvendige hensyn til elværkernes kommercielle interesser tilgodeses, herunder at oplysningerne ikke vanskeliggør elværkernes forhandlinger og bestræbelser på at

opnå de bedst mulige kontraktvilkår. Oplysningerne bør således ikke vedrøre de enkelte kontraktforhold, partnere o.lign.

Fastlæggelsen af den periode for hvilken oplysningerne skal foreligge, vil i øvrigt kunne ske i et samarbejde mellem miljøministeriet, energiministeriet og elforsyningsvirksomhederne. Det er hensigten at koordinere perioden med den tidshorisont, der gælder for de planer, som i øvrigt udarbejdes for elforsyningsområdet, ligesom det er hensigten at tilstræbe koordination af myndighedsbehandlingen på området. Udarbejdelse og revision af redegørelser vil i øvrigt kunne indpasses i de planlægningsrytmer, som der generelt sigtes mod i overvejelserne om harmonisering af plansystemerne.

Af administrative hensyn og for at kunne fastsætte en grænse for den samlede udledning af svovldioxid fra kraftværkerne er det en forudsætning, at der sker den fornødne koordination mellem elforsynings-selskaberne, således at miljøministeriet modtager en samlet redegørelse. Energistyrelsen modtager udbygningsplanerne fra Danske Elværkers Forening.

Det fremgår af § 1, stk. 2, at redegørelsen indsendes til energiministeriet. Dette ministerium oversender umiddelbart herefter redegørelsen til miljøministeriet til brug for miljøministeriets sagsbehandling i henhold til dette lovforslag.

Til § 2

Den i bestemmelsen omhandlede redegørelse skal indeholde oplysninger af samme karakter som de i bemærkningerne til § 1 anførte. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne nedenfor til § 4.

Til § 3

Miljøministeren kan i medfør af § 3 træffe bestemmelse om, hvilke oplysninger der vil være relevante. Det fremgår af § 1, at elforsyningsvirksomhederne skal meddele alle de oplysninger, der er nødvendige for at vurdere udviklingen i den samlede mængde svovldioxid fra kraftværkerne. Derfor er der ikke umiddelbart behov for at udarbejde nærmere regler om de oplysninger, elforsyningsvirksomhederne skal afgive. Skulle det imidlertid vise sig hensigtsmæssigt, åbner bestemmelsen mulighed for, at miljøministeren kan fastsætte sådanne regler, herunder bestemmelse om at oplysningerne i den årlige redegørelse skal koordineres med den øvrige planlægning på eludbygningsom-

rådet, jfr. bemærkningerne til § 1. Såfremt miljøministeren skulle beslutte at fastsætte regler, vil dette ske efter forudgående forhandling med energiministeren.

Til § 4

Når miljøministeren efter de i forslaget til § 5 omtalte forhandlinger skal fastlægge, hvor stor en mængde svovldioxid der årligt samlet vil kunne accepteres udledt fra kraftværkerne, er det nødvendigt, at de relevante oplysninger foreligger, herunder oplysninger om etablering og ibrugtagning af røggasafsvovlingsanlæg, jfr. forslaget til § 1. Det er ligeledes nødvendigt, at miljøministeren modtager årlige redegørelser over den faktiske udvikling med hensyn til udsendelse af svovldioxid, jfr. forslaget til § 2.

Forsuringsudvalget har anbefalet, at styringen af kraftværkernes svovldioxid-udledning fremover tilrettelægges således, at der til stadighed er truffet konkret beslutning om de maksimale svovldioxid-udledninger for de nærmeste 5-6 år, samt at der foreligger en sådan afklaring af målsætninger for de efterfølgende 4-5 år, at dette vil muliggøre en samtidig planlægning af el-udbygningen og udbygningen af anlæg til røggasafsvovling.

I overensstemmelse hermed foreslås det i § 4, stk. 1, at miljøministeren inden udgangen af 1984 træffer bestemmelse om, hvor stor en mængde svovldioxid, der årligt må udledes fra kraftværkerne i årene 1986-90 (begge år inklusive) - og at miljøministeren samtidig træffer *foreløbig* bestemmelse om, hvor store mængder svovl, der må udledes i de næstfølgende 4 kalenderår, det vil sige årene 1991-94.

Miljøministeren forlænger herefter hvert år senest den 1. juli - første gang den 1. juli 1985 - sin beslutning efter stk. 1, således at der træffes bestemmelse om den maksimale udledning af svovldioxid for det kalenderår, der følger efter den periode, hvorom der det foregående år er truffet beslutning. Den 1. juli 1985 vil der således blive truffet beslutning for året 1991 samt meddelt en *foreløbig* maksimal grænse for udledningen i 1995.

Udgangspunkt for miljøministerens fastsættelse af, hvor stor en mængde svovldioxid, der samlet årligt må udledes fra kraftværkerne frem til 1989 vil være de 215.000 ton pr. år, som anbefales af forsuringsudvalget. Dette tal er fremkommet ved en fremskrivning af den hidtidige udvikling og bygger således på en række forudsætninger, herunder også den internationale udvikling.

Såfremt der sker væsentlige ændringer i en eller flere af de tilgrundlæggende forudsætninger vil sådanne ændringer kunne indgå i myndighedernes vurderinger med hensyn til den i bestemmelsen omhandlede mængdefastlæggelse. Den dokumentation og argumentation, som forudsættes indeholdt i den i § 1 omhandlede redegørelse, vil have væsentlig betydning for denne fastlæggelse.

Af samme grund bør der være en vis adgang til at revidere den én gang fastsatte mængde inden for det i § 4, stk. 1 nævnte tidsrum. Bestemmelsen i forslaget § 4, stk. 3, hvorefter miljøministeren i tilfælde af væsentligt ændrede forudsætninger kan ændre sin tidligere truffede afgørelse, skal ses på denne baggrund. Anvendelsen af denne bestemmelse må naturligvis ske under hensyntagen til elværkernes behov for inden for en længere planlægningsperiode at kende vilkårene for elektricitetsproduktionen.

Der er som nævnt i de almindelige bemærkninger allerede i miljøbeskyttelsesloven og i lov om begrænsning af svovlindhold m.v. i brændsel hjemmel til generelt at regulere forurening fra bl.a. kraftværker. Dette vil i givet fald kunne ske ved krav til svovlindholdet i de anvendte brændsler eller ved krav om installering af afsvovlingsanlæg.

Lovforslaget bygger imidlertid på, at den målsætning, der er enighed om i forsuringsudvalget, bl.a. kan opnås ved en på forhandling baseret begrænsning af den samlede udledning af svovldioxid fra kraftværkerne. Reguleringer i medfør af de nævnte gældende love kan anvendes, såfremt det skulle vise sig, at den tilsigtede målsætning ikke nås ved bl.a. anvendelsen af nærværende lovforslags bestemmelser.

Ved miljøministerens bestemmelse i medfør af forslaget til § 4 sker ingen ændring i elværkernes forpligtelse til at overholde afgørelser truffet i medfør af miljøbeskyttelseslovens regler, ligesom miljømyndighederne fortsat kan træffe afgørelser efter denne lov. Ved behandling af et kraftværk efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 kan der således - som hidtil - stilles vilkår/krav om såvel emissionsgrænser som om konkrete forureningsbegrænsende foranstaltninger, f.eks. opførelse af røggasafsvovlingsanlæg. På samme måde finder bestemmelserne i bekendtgørelsen om gennemførelse af den nordiske miljøbeskyttelseskonvention, bek. nr. 487 af 1. oktober 1976 anvendelse som hidtil.

Som et supplement til miljøbeskyttelsesloven og den nordiske miljøbeskyttelseskonvention tager lovforslaget særligt sigte på at begrænse denne langtransporterede luftforurening.

Til § 5

Denne bestemmelse fastlægger, at miljøministeren først kan træffe afgørelse om den maximale mængde svovldioxid, der må udledes fra kraftværkerne, efter at spørgsmålet har været forhandlet med energiministeren og elforsyningsvirksomhederne.

Til § 6

Ved den her foreslåede bestemmelse pålægges elforsyningsvirksomhederne en almindelig oplysningspligt over for miljøministeren med hensyn til oplysninger af betydning for vurderingen af den

stedfundne svovlforurening fra kraftværkerne.

Til § 7

Inden for miljøområdet er en række af miljøministerens beføjelser i miljøbeskyttelsesloven delegeret til miljøstyrelsen, jfr. bekendtgørelse nr. 178 af 29. marts 1974 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til miljøstyrelsen. Miljøstyrelsens opgaver som myndighed efter miljøbeskyttelsesloven – herunder at miljøstyrelsen skal holde sig orienteret om luftforureningsforholdene i landet – gør det rimeligt, at de beføjelser, der i lovforslaget er givet miljøministeren, henlægges til miljøstyrelsen.